

Hyte-työryhmän muistio 2.2.2022

Aika 02.02.2022 klo 9.00

Paikka Teams-yhteys

Läsnäolijat Toni K. Laine, kunnanjohtaja, puheenjohtaja
Verena Kortelainen, hyvinvointikoordinaattori, muistion laatija
Mari Palolahti, hallintojohtaja
Jaakko Seppänen, sosiaali- ja terveysjohtaja
Ilkka Korhonen, sivistysjohtaja
Arto Leppälä, tekninen johtaja
Samuli Mikkola, elinkeinojohtaja
Pirjo Kyrö, talouspäällikkö
Anne-Marie Kalla, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö

Käsiteltiin seuraavia asioita:

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022–2025 valmistelu

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman painopisteet on päätetty marraskuussa 2021. Painopisteet ovat hyvinvointia ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta, yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palvelulla sekä hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä ympäristö.

Seuraavaksi painopisteiden pohjalta määritellään tarkemmat ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet. Yhteinen työpaja järjestetään tiistaina 15.3.2022 klo 15–18. Työpaja pidetään koronatilanteen salliessa paikan päällä. Muussa tapauksessa työpaja pidetään etäyhteydellä. Työpajan fasilitoivat Jukka Hakola ja Heikki Ervast Oy Dialogues & Design Ltd:sta. Työpajaan kutsutaan kaikilta toimialoilta vastuuhenkilöitä ja muuta henkilöstöä, luottamushenkilöitä, vaikuttamistoimielinten edustajia, yhdistyksiä, seurakunnan edustaja, turvallisuusviranomaisia sekä saamelaiskäräjien edustajat. On tärkeää, että kaikki toimialat osallistuvat työpajaan. Työpajan lisäksi turvallisuusviranomaisten kanssa pidetään omat tapaamisensa, joista hyvinvointikoordinaattori ja viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö sopivat tarkemmin. Kuntalaisille järjestetään mahdollisesti oma työpaja.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma kootaan työpajasta saatavan materiaalin pohjalta. Suunnitelmassa huomioidaan myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja muut relevantit materiaalit. Hyvinvointikoordinaattori kokoaa suunnitelman yhdessä hyte-työryhmän kanssa. Suunnitelmasta pyydetään kommentteja ja lausuntoja eri tahoilta. Suunnitelmaa käsitellään valtuuston kokouksessa 5.5.2022 tai 16.6.2022. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman lausuntokierrokselle on hyvä varata aikaa noin puolitoista kuukautta.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen sisällössä on tärkeää, että Inarin tunnistetut hyvinvointihaasteet ovat aidosti strategian painopisteinä ja keskeisimpinä tavoitteina. Suunnitelman kirjataan rajallinen määrä konkreettisia ja saavutettavissa olevia tavoitteita, jotka suuntaavat toimintaa tämän valtuustokauden aikana. Näin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma muodostaa selkeän kokonaisuuden. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on työkalu kuluvan valtuustokauden talous- ja toimintasuunnitteluun. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa huomioidaan myös tuleva sote-uudistus. Hyvinvointialueen suunnitelmat huomioidaan jatkossa kunnan hyte-työssä.

Lapin aluehallintovirasto on lähettänyt joulukuussa 2021 kunnille ohjauskirjeen nuorten syrjäytymisen ehkäisyn toimintamalleista (Marak, Ankkuri, Hoito syytteen sijaan), jotka on hyvä huomioida Lapin kuntien hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmissa. Toimintamallit on hyvä kirjata myös Inarin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan. Toimintamallien edistäminen on myös Lapin poliisin intressinä. Turvallisuuden edistämisen osalta suunnitelmassa huomioidaan erityisesti arjen turvallisuuden edistämisen näkökulma. Matkailun turvallisuuden edistäminen ja raskaampi varautuminen pidetään erillään hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta.

Osallistuva budjetointi 2022

Vuoden 2022 osallistuva budjetointi käynnistyy viikolla 6. Osallistuvan budjetoinnin vaiheet ovat edellisten vuosien tapaan ehdotusten kerääminen (7.2.–25.2.2022), ehdotusten läpikäyminen kunnassa (28.2.–22.4.2022), äänestys (25.4.–9.5.2022) sekä voittajaehdotuksen tai -ehdotusten toteuttaminen. Päätös toteutettavasta ehdotuksesta tai ehdotuksista on tarkoitus tehdä kunnanhallituksen kokouksessa 16.5.2022 Ehdotusten kerääminen ja äänestäminen on mahdollista sähköisellä lomakkeella, puhelimitse sekä paikan päällä Ivalon pääkirjastossa, Inarin kirkonkylän saamelaiskirjastossa, kirjastoautossa sekä Osallisuuskeskus Ainolassa. Ehdotuksia voi jättää kuka tahansa. Äänestää voivat tänä vuonna 12 vuotta täyttävät ja sitä vanhemmat inarilaiset.

Osallistuvaan budjetointiin on varattu 10 000 euron määräraha. Toteutettavan ehdotuksen tai ehdotusten seuraavien vuosien kohtuulliset käyttötalouskustannukset ovat toimialojen vastuulla. Nämä katsotaan tapauskohtaisesti ehdotusten läpikäymisen yhteydessä. Osallistuvan budjetoinnin määrärahalla voidaan toteuttaa jotakin toimintaa myös tietyksi määräajaksi. Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman valmistelun yhteydessä pohditaan, miten kuntalaiset voivat edistää ideoita, joiden toteuttamiseen osallistuvan budjetoinnin määräraha ei riitä, ja miten näistä viestitään. Viestinnässä on hyvä tuoda esiin myös muita rahoituskanavia, kuten Leader-hankerahoituksen mahdollisuuksia.

Ehdotusten läpikäymisen yhteydessä äänestykseen etenevistä ehdotuksista pyritään laatimaan suuntaa antavat kustannusarviot ja alustavat toteutussuunnitelmat. Näin on mahdollista toteuttaa myös useampi kuin yksi ehdotus, jos eniten ääniä saaneet ehdotukset eivät vie koko 10 000 euron määrärahaa. Hyvinvointikoordinaattori selvittää, onko useamman kuin yhden ehdotuksen äänestäminen teknisesti mahdollista. Ehdotusten

läpikäymiseen on varattu nyt enemmän aikaa kuin edellisinä vuosina, jotta kustannusarvioiden laatiminen olisi mahdollista. Ehdotusten läpikäymisen yhteydessä ei suljeta pois niitä ehdotuksia, jotka voidaan toteuttaa myös osana perustoimintaa, vaan osallistuvan budjetoinnin kautta kuntalaisten toivomiin asioihin on mahdollista saada lisäresursseja.

Vuoden 2022 osallistuvassa budjetoinnissa pyritään kiinnittämään huomiota eri kohderyhmien tavoittamiseen. Viestinnässä hyödynnetään eri kanavia. Myös kunnan henkilöstöä pyritään osallistamaan aiempia vuosia enemmän eri kohderyhmien tavoittamisessa. Viestinnässä pyritään tuomaan myös esiin se, että ehdotukset voivat vaatia koko 10 000 euron määrärahan tai vain osan siitä. Vuoden 2022 osallistuvan budjetoinnin päätyttyä mietitään tarkemmin prosessin arviointia ja palautekyselyn laatimista.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteina on lisätä suoraa demokratiaa, lisätä kuntalaisten osallisuutta ja sitä kautta luottamusta kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Osallistuva budjetointi täydentää osaltaan edustuksellista demokratiaa. Osallistuvan budjetoinnin suunnitelmasta on pyydetty kommentteja myös Open Agenda -hankkeen hanketyöntekijältä. Hänen asiantuntemusteen osallisuuden edistämisestä on hyvä pyrkiä hyödyntämään Inarin osallisuustyössä.

Kunnan ja hyvinvointialueen järjestöyhteistyön vastuunjako

Hyvinvointialueen ja kunnan vastuunjaosta järjestöjen tukemisessa keskusteltiin Lapin alueen HYTETU-klinikalla 31.1.2022. Seuraavan kerran järjestöyhteistyön vastuunjakoa käsitellään HYTETU-klinikalla 22.2.2022, ja sitä ennen kuntien tulisi kirjata taulukkopohjaan omat huomionsa hyvinvointialueen ja kuntien vastuunjakoon liittyen. Työn tarkoituksena on tehtävänjaon selkeyttäminen, kun sote-lakien mukaan järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen on tulevaisuudessa sekä hyvinvointialueiden että kuntien vastuulla.

Käytiin läpi hyvinvointialueen ja kuntien järjestöjen tukemisen vastuutaulukko. Kolmas sektori tulee olemaan tärkeä yhteistyökumppani myös hyvinvointialueille. Lisäksi kunta jatkaa jatkossakin paikallista avustustoimintaa. Järjestöjen rahoitukseen liittyy vielä paljon avoimia kysymyksiä. Hyvinvointikoordinaattori lähettää taulukon toimialoille kommentoitavaksi. Kommentteja pyydetään torstaihin 17.2.2022 mennessä.

Muut asiat

Vuoden 2022 aikana on hyvä miettiä tarkemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ikäkausiverkostoja tai alatyöryhmiä. Eri yhteyksissä on tullut esiin, että poikkihallinnollista yhteistyötä tulisi tiivistää ja tiedonkulkua parantaa kaikilla toiminnan tasoilla.

Ennaltaehkäisevän työn rakenteet ovat nousseet esiin myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelman valmistelussa. Lisäksi nuorisolaki edellyttää, että viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret.

Yhteinen avustushaku järjestetään 17.1.–7.2.2022. Yhteisessä avustushaussa myönnetään kunnan yleisavustukset, kohdeavustukset ja kyläyhdistysten avustukset sekä kyläyhdistysten tuki defibrillaattorin hankintaan. Yhteisessä avustushaussa avustuksia myönnetään 80 000 euroa. Lisäksi loppuvuoden harkinnanvaraisiin avustuksiin on varattu 10 000 euroa.

Seuraava hyte-työryhmän kokous järjestetään helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Kokouksen tarkempi ajankohta päätetään myöhemmin.

